

Қандай ерлардан ушр берилади?

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф

09:35 / 23.02.2020 4119

Савол:

Ассалому алайкум, мен сизга ушр тўғрисида қуйидагича савол бермоқчиман:

1-савол: Баъзан киши ерни нақд пулга сотиб олиб, деҳқончилик қилиши мумкин. Бу ҳолатда ушр бераётганда ўша харажатни чиқариб ушр бериладими ёки чиқармасданми?

2-савол: Қандай ерлардан ушр берилади?

Жавобингиз учун олдиндан ташаккур.

Жавоб: Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳийм

Ер уни нақд пулга сотиб олган шахснинг мулкига айланади. Ўз мулкидаги ерда деҳқончилик қилган одам ушр беради.

Ерлар иккига бўлинади:

1. Ушр ерлари.

2. Харож ерлари.

Ушр ерлари қуйидагилар:

Эгалари молик бўлиб туриб, Исломга кирган ерлар. Мадина, Тоиф, Яман, Баҳрайн ва Макка ерлари каби.

Мусулмонлар билан эгалари орасида уруш бўлгандан кейин мусулмонлар қўлига ўтган ва хумс сифатида мужоҳидларга бўлиб берилган ерлар. Қуръонда айтилганидек, бешдан бир қисми тақсим қилинган ерлар.

Эгасиз ерларни давлат бошлиғи маълум кишиларга бўлиб берган бўлса, ўша ерлар ҳам ушр ери бўлади.

Ўзлаштирилмаган ерни мусулмонлар ўзлаштирган бўлсалар ҳам ушр ери бўлади.

Харож ерлари қуйидаги ерлар бўлган:

Мусулмонлар ўша ер аҳли билан уруш қилиб эгаллаган, лекин бўлиб бермай, «мусулмонларнинг умумий мулки» деб эълон қилинган ерлар. Ироқ, Аҳвоз, Форис, Кирмон, Исфаҳон, Рай, Миср ва Мағриб ерлари харож ерлари бўлган.

Ёки мусулмонлар билан ўша ерларнинг аҳли орасида сулҳ тузилган бўлади. Нажрон, Давматул Жандак, Фадак, Арманистон ва Хуросонга ўхшаш харож ерлари аҳднома орқали кишиларга берилган ва йилига улар маълум миқдорда Ислом давлатига ҳақ бериб турган.

Харож ерларидан ушр олинадими-йўқми, деган саволга уламоларимиз икки хил жавоб беришган.

Ҳанафий мазҳаби харож ерларидан ушр олинмайди, деган. Чунки Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоҳу анҳудан қилинган ривоятда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Мусулмонга бир ерда ушр ва харож жам қилинмайди», деганлар. Саҳобаи киромларнинг ижмоълари ила фатҳ қилинган ерлардан бир пайтда ҳам ушр, ҳам харож олинмаган.

Валлоҳу аълам.

«Зикр аҳлидан сўранг» китобидан